

Tjänsteutlåtande Nr: 2023-37

Utfärdat 2023-05-02

Diarienummer 0107/23

Handläggare

Tomas Berndtsson

Telefon:

E-post: fornamn.efternamn@educ.goteborg.se

Åtgärder för budget i balans utifrån årsprognos per mars

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att genomföra föreslagna åtgärder för att få en budget i balans inom gymnasieskolan.

Utbildningsnämnden beslutar att genomföra föreslagna åtgärder för att få en budget i balans inom vuxenutbildningen

Sammanfattning

Förvaltningen lämnar en årsprognos per mars på – 48 mkr. Av dessa avser -32 mkr förvaltningens gymnasieverksamhet och -16 mkr Vuxenutbildningen (Studium). Utifrån Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning så ska förvaltningschef senast 20 dagar efter det att en negativ avvikelse konstaterats presentera förslag till åtgärder för nämnden. Förvaltningen har enligt nedan sammanställt ett förslag till åtgärder som uppgår till den årsprognos som utbildningsnämnden beslutat om i delårsrapporten per mars (– 48 mkr). Åtgärderna är framtagna för att hantera hela det prognostiserade underskottet till en budget i balans.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har tagit fram förslag till åtgärder som uppgår till den årsprognos som utbildningsnämnden beslutat om i delårsrapporten per mars (– 48 mkr). Åtgärderna är framtagna för att hantera hela det prognostiserade underskottet till en budget i balans.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur social dimension

De föreslagna åtgärderna riskerar att få betydande konsekvenser inom gymnasieverksamheten och inom egenregin av vuxenutbildning i staden. Se avsnittet *Förvaltningens förslag på åtgärder för budget i balans* för en mer detaljerad beskrivning.

Samverkan

Facklig samverkansgrupp 2023-05-10.

Ärendet

Förvaltningen har tagit fram förslag till åtgärder som uppgår till den årsprognos som utbildningsnämnden beslutat om i delårsrapporten per mars (– 48 mkr). Åtgärderna är framtagna för att hantera hela det prognostiserade underskottet till en budget i balans. Utbildningsnämnden har att besluta om åtgärder för att få en budget i balans.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen har tagit fram förslag till åtgärder för budget i balans på motsvarande 32 mkr inom gymnasieverksamheten och 16 mkr inom Vuxenutbildningen. Förvaltningen började arbetet med att anpassa verksamheterna utifrån de ekonomiska förutsättningarna när budgeten för 2023 blev känd och det råder därmed en allmän återhållsamhet kring inköp sedan årsskiftet. En del av de åtgärder av det som presenteras nedan är redan påbörjade medan andra delar är planerade åtgärder. Efter de presenterade åtgärderna följer även förvaltningens bedömning av risker och konsekvenser av förslagen.

Förvaltningens förslag på åtgärder för budget i balans

Förvaltningen föreslår följande åtgärder inom centrala stabsfunktioner för att uppnå budget i balans inom gymnasieverksamheten och vuxenutbildningen

- **Bemanning inom centrala stabsfunktioner:** Förvaltningen föreslår att ingen av de 11 vakanta tjänsterna inom stabsfunktionerna ersättningsrekryteras för tillfället.

En del av ersättningsrekryteringarna har redan stoppats medan andra planerade ersättningsrekryteringar nu stoppas. De föreslagna åtgärderna riskerar att på kort sikt ha viss påverkan på kvaliteten eller omfattningen på de uppdrag inom samordning, stöd, utveckling och uppföljning som stabsfunktionerna tillhandahåller inom samtliga områden på utbildningsförvaltningen. På längre sikt ser förvaltningen att åtgärderna kan få mer negativa effekter och det kan då behöva göras en omvärdering om några av tjänsterna är nödvändiga för att förvaltningen ska kunna uppfylla ställda lagkrav på utbildningsnämndens verksamheter.

Förvaltningen föreslår följande åtgärder för budget i balans inom gymnasieverksamheten:

- **Marknadsföringskostnader:** Förvaltningen föreslår att marknadsföringsinsatserna för gymnasieskolorna minimeras.
- **Kompetensutveckling för personal:** Förvaltningen föreslår att samtliga kompetensutvecklingsinsatser, som medför kostnader, ska minimeras till det som absolut måste genomföras, tex uppfylla lagkrav och avtal.
- **Inköp av läromedel:** Förvaltningen föreslår att skjuta upp samtliga läromedelsinköp i den mån det är möjligt till kommande år.
- **Redan planerad omställning av personal:** Förvaltningen föreslår att planerad omställning inom administration och kringpersonal, elevhälsopersonal, trygghetssamordnare, lärarassistenter, skolvärdar med flera befattningar motsvarande c:a 48 årsarbetare genomförs.
- **Ytterligare omställning av personal:** Förvaltningen föreslår ett ytterligare omställningsarbete som innebär att c:a 40 årsarbetare inom gymnasieskolans verksamhet berörs.

De föreslagna åtgärderna riskerar att få betydande konsekvenser inom gymnasieverksamheten.

- **Måluppfyllelse för elever:** Förvaltningen bedömer att det finns risk för att genomförandet av föreslagna åtgärder påverkar måluppfyllelsen för eleverna negativt. Större elevgrupper, minskade resurser för stödåtgärder, minskad tid för elevs kontakt med lärare är några av de konsekvenser som föreslagna åtgärder innebär. Tid för lärares för- och efterarbete riskerar att minska genom att de får undervisa mer och överta andra uppgifter som inte är direkt kopplade till undervisningen.
- **Trygghet:** Förvaltningen bedömer att det finns risk för att förebyggande och främjande trygghetsarbetet kommer att minska och att risken för kränkningar, händelser innefattande hot och våld ökar.
- **Studiero:** Förvaltningen bedömer att det finns risk för att studieron försämras i de klassrum där det bedöms att en ökad vuxennärvaro krävs, då åtgärderna innebär färre vuxna på lektioner.
- **Det kompensatoriska uppdraget:** Förvaltningen bedömer att det finns risk för att det kompensatoriska uppdraget minimeras och påverkar stora elevgrupper negativt.
- **Ökad arbetsbelastning för lärare och andra grupper:** Förvaltningen bedömer att en ytterligare omställning av personal, vilket innebär ökad undervisningsgrad med ca 15 % för de flesta lärarna, får negativa konsekvenser. Dessutom kommer sannolikt mentorsuppdraget för lärare att utökas. Lärare signalerar redan nu via exempelvis medarbetarenkäter att arbetsbelastningen är hög.
- **VFU-studenter:** Förvaltningen bedömer att det finns risk för att avtal med utbildningsanordnare ej kan hållas fullt ut då färre lärare behöver ansvara för de lärarstudenter som går utbildning. Förvaltningen bedömer också att det finns risk att samarbetet med Göteborgs Universitet gällande övningsskolor behöver skjutas på framtiden och inte kunna genomföras enligt överenskommen plan.
- **Ökad administration för lärare:** Förvaltningen bedömer att det finns risk för att en minskning av centrala och lokala administrativa funktioner leder till ökad administration för lärare och på det sättet mindre möjligheter att lärare utvecklar undervisningen för elevers ökade måluppfyllelse.
- **Samarbete och sambedömning:** Risk finns att tid för samarbete och sambedömningar enligt författningskrav blir mindre.
- **Kvalitetsutveckling:** Förvaltningen bedömer att det finns risk för utvecklingen av kvaliteten i verksamheten avstannar. Lärare, rektorer/chefer med flera behöver prioritera att hantera den löpande dagliga verksamheten.
- **Attraktiviteten för de kommunala gymnasieskolorna:** Förvaltningen bedömer att det finns risk för att elever visar mindre intresse för de kommunala skolorna då många åtgärder föreslås som har negativ påverkan på elevens uppfattning om verksamheten; skoldagar kan komma att förlängas, trygghet försämras, studiero försämras, tid med lärare minskar per elev med mera.
- **Kompetenstapp:** Förvaltningen bedömer att det finns risk för att medarbetare med hög kompetens och höga ambitioner väljer annan arbetsgivare med bättre förutsättningar. Detta riskerar att påverka elevernas möjligheter till hög måluppfyllelse i en framtid.
- **Arbetsmiljö:** Förvaltningen bedömer att det finns risk för en försämrad arbetsmiljö för samtliga personalgrupper och för eleverna om åtgärderna genomförs.

Förvaltningen föreslår följande åtgärder för budget i balans inom vuxenutbildningen:

- **Verksamheten i Kviberg avvecklas, redan planerad:** Förvaltningen föreslår att Sfi-verksamheten vid Kviberg avvecklas och samordnas i Majorna. Det berör ca 20 personal, både lärare och övrig personal, som saknar elevunderlag från hösten inom Sfi-verksamheten. Omställningen av denna personal föreslås fullföljas.
- **Kompetensutveckling för personal:** Förvaltningen föreslår att samtliga kompetensutvecklingsinsatser, som medför kostnader, ska minimeras till det som absolut måste genomföras, tex att uppfylla lagkrav och avtal.
- **Lokalerna i Kiberg:** Förvaltningen föreslår att lokalerna vid Kviberg avvecklas så snabbt som möjligt.
- **Ytterligare omställning av personal.** Förvaltningen föreslår ytterligare omställningsarbete som innebär att ca 20 årsarbetare, främst lärare, berörs.
- **Fler uppdrag:** Förvaltningen får i uppdrag se över möjligheten till ytterligare/fler uppdrag och återkomma till nämnden med detta.

De föreslagna åtgärderna riskerar att få betydande konsekvenser inom vuxenutbildningen:

- **Måluppfyllelse för elever:** Förvaltningen bedömer att det finns risk för att genomförandet av föreslagna åtgärder påverkar måluppfyllelsen för eleverna negativt. Större elevgrupper, minskade resurser för stödåtgärder, mer självstudier och mindre tid med varje elev, sammanslagna allt för heterogena grupper där elever som läser olika kurser samläser är några av de konsekvenser som föreslagna åtgärder innebär.
- **Ökad arbetsbelastning för lärare och andra grupper:** Förvaltningen bedömer att undervisningsgraden behöver öka med ca 30 % för flertalet lärare och därmed ökar arbetsbelastningen avsevärt.
- **Utbildningsutbud:** Förvaltningen bedömer att utbildningsutbudet behöver minska i bredd då lärarkompetens kommer saknas för de uppdrag som verksamheten bedriver idag.
- **Ökad utbildningsvolym inom Sfi/SVA.** Förvaltningen bedömer att det är svårt på kort sikt att möta en utökad utbildningsvolym inom Sfi/SVA i enlighet med budgetbeslutet i Kommunfullmäktige då lokaler och personal är avvecklade.

Tomas Berndtsson

Förvaltningsdirektör